

پدیده گرد و غبار و مناسبات با کشورهای همسایه غربی ایران "علل، پیامدها، اقدامات و راهبردها"

یوسف مولائی¹، حسن پسندیده²، مریم احمدی²، مرتضی سبزیان^{2*}

1- دانشیار، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران Ymolaei@ut.ac.ir

2- دانشجوی دکتری حقوق محیط زیست، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات Morteza.sabziyan@gmail.com

چکیده

در طی سال های اخیر پدیده گرد و غبار در کشورهای بیابانی و نیمه بیابانی همجوار ایران موجب بروز مسائل زیست محیطی عدیده ای شده که علاوه بر مسائل طبیعی، تاثیرات ناشی از جنگ های منطقه ای بواسطه مداخله در خاورمیانه بر شدت گسترش آن افزوده است.

علت اصلی بروز و وقوع گرد و غبار در کشورمان، جریان بادهای شدید و حامل گرد و غبار از منطقه ربع الخالی است. جریان های گرد و غبار از بیابان های عربستان و عراق از سطح زمین بلند شده و در استان های جنوب غربی، جنوب و غربی کشور ترسیب یا عبور می کنند.

در تحقیق حاضر علل پدیده گرد و غبار، پیامدها و همچنین اهم اقدامات صورت گرفته و راهبردهای پیش رو در مناسبات با کشورهای همسایه غربی مورد بررسی قرار گرفته است.

حمایت و پشتیبانی از فرآیند اجرای برنامه عمل ملی جهت مقابله با بیابان زایی و طوفان های گرد و غبار در عراق، آغاز اجرای مشترک پروژه های پایلوت در استان کربلا نظیر جنگل کاری، مدیریت مواد زائد جامد و فعالیت های مشترک هواشناسی توسط شرکت های ذیصلاح ایرانی معرفی شده توسط طرف ایرانی باحمایت طرف عراقی و همچنین پیشنهاد مواردی که می توانند از سوی UNEP مورد حمایت قرار گیرند از جمله: ایجاد یک چارچوب همکاری منطقه ای، گسترش و اجرای برنامه فنی و اجرای یک صندوق منطقه ای برای مقابله با طوفانهای شن و گرد و غبار را می توان از مهمترین اقدامات و راهبردهای قابل انجام جهت جلوگیری از گسترش پدیده گرد و غبار و کنترل آن بر شمرد.

واژه های کلیدی: گرد و غبار، غربی، عراق، عربستان، UNEP